

Mata Hari Špionkou z nepřízně osudu

Její jméno je synonymem pro špionáž, intriky a smyslnost. Jako orientální tanečnice, milenka mocných a dvojitá agentka se stala legendou první světové války. I když mnohé bylo jen mýtem.

TEXT: VLADIMÍRA ŠUMBEROVÁ

O kouzlit a potěšit muže. To bylo hlavní umění Margarethy Geertruidy Zellové, dívky exotického vzhledu z nizozemského Leeuwardenu. Důstojníci, politici, vládní úředníci, a to i ti nejvýše postavení, byli ochotni platit tisíce franků, jen aby mohli v její společnosti strávit noc. Pro mnohé byla omamným snem. Pak rozehrála nebezpečnou špionážní hru.

Greta Garbo, Sylvia Kristel

oči. „Ne, děkuji, můžu se dívat v tvář své smrti,“ řekla prý a poslala všem dvanácti vojákům polibek, než vystřelili.

ORCHIDEJ MEZI BLATOUCHY

Bývala to tatínkova princezna. Úspěšný podnikatel s klobouky měl čtyři děti, a jedinou dceru nazýval orchidejí mezi blatouchy. V rodině světlavých a modrookých se opravdu vyjímala – černé vlasy, tmavé oči,

NEJVÝŠE POSTAVENÍ MUŽI PLATILI TISÍCE, ABY S NÍ MOHLI STRÁVIT NOC

či Jeanne Moreau – ty všechny hrály Matu Hari ve filmu a pomohly tak vytvořit pověst o nejslavnější špiónce všech dob. I když opravdová vyzvědačská kariéra Maty Hari byla krátká a zcela nepřímošná.

Když pro ni 15. října 1917 brzy ráno přišli vojáci do cely, aby ji odvedli na popraviště, nemohla tomu uvěřit. U soudu nebyl předložen jediný konkrétní důkaz její viny. To jediné, co provedla, bylo až směšné: předala úplně bezvýznamnou a navíc starou informaci důstojníkovi německé výzvědné služby – aby získala jeho důvěru a informace pro Francii. Spousta vlivných bývalých milenců žádala o milost. Jenže francouzská armáda právě prožívala těžké ztráty a porážky. Verdikt byl nekompromisní. Jednačtyřicetiletá Mata Hari se k tomu postavila zpřímá a odmítla i pásku přes

olivová pleť. Mohla za to pravděpodobně jávská krev. „Mám výjimečné předky,“ chlubila se ve škole. Byla rozená herečka. Děťmi oblíbená, učitelé též. Malá M'greet, jak jí doma říkali, byla bystrá a velmi rychle se učila jazyky. Měla pohádkový, bezstarostný život... až do třinácti let, kdy otec zkrachoval. Rodina se přestěhovala z prostorného domu v dobré čtvrti do malého v chudinské. Otec opustil ženu i děti a odjel zkoušet štěstí do Amsterdamu. Na takový zvrat nebyla matka připravena, brzy onemocněla psychicky i fyzicky. Zemřela, když bylo Margareth patnáct. Otec přijel na pohřeb a pak děti rozdělil mezi příbuzné. Na dívku vyšel kmotr.

Protože nechtěla být na obtíž, přijala návrh, aby odešla do školy pro učitelky v mateřské školce. Ačkoli měla nevýho-

Pro umělecký svět si Mata Hari vymyslela jméno i životní příběh

SVĚTOVÉ PODVODNICE

V DALŠÍCH ČÍSLECH:

- ▶ **Jeanne de la Motte Valois**
Princezna Caraboo
Cassie Chadwick
Billy Tipton

du v tom, že byla hodně vysoká, často vyšší než muži, a měla malá prsa, která si vycpávala ponožkami, jejímu nevšednímu půvabu a grácii zcela propadl ředitel školy. Jejich romance se stala skandálem. Potrestaná za to byla Margaret - vyloučením. Nešťastná a zmatená našla útočiště u strýce, kde se snažila pomáhat v domácnosti, jak se dalo. Přes inzerát se pak seznámila s dvakrát starším nizozemským oficírem a v devatenácti se vdala.

OTŘESNÉ MANŽELSTVÍ

Koho si vlastně vzala, poznala až po svatbě. Rudolph MacLeod neopustil zvyky, které měl už za svobodna. Pil, proháněl ženskou. K tomu byl chorobně žárlivý a neváhal manželku bít, byť byla těhotná. Ale když novopečené matce oznámil, že ho posílají na Jávu, tuhle nizozemskou kolonii v Asii, nadchlo ji to. Doufala ve změnu k lepšímu.

Indonésie ji okouzila, brzy zvládla malajštinu i místní tance. Ovšem manželství nevyplešilo ani další dítě, protože nerudný otec si přál druhého syna.

Když MacLeoda povýšili, měla Margaretha za úkol pořádat opulentní večírky. A šlo jí to tak skvěle, že její muž byl na ni konečně pyšný. Reprezentativní, elegantní, hrála na klavír, tancovala, pokyny služebným udílela v malajštině a s ostatními konverzovala v jejich rodné řeči, ať už to bylo holandsky, německy, anglicky nebo francouzsky. Ale i když zvedla MacLeodův společenský statut, měl kvůli své prchlivé povaze mnoho nepřátel mezi důstojníky i služebníky. A někdo z těch nepřátel mu otrávil děti. Dvouletý syn nepřežil, roční dcera ano.

MacLeod se ještě víc než dřív topil v alkoholu a obviňoval ze synovy smrti svou beztak

zdrčenou ženu. Ta teď hledala útěchu v hinduistickém náboženství. Když prodělala tyfus za manželových nářků, jak drhá byla léčba, jejich vztah už byl neutěšitelný. Prosila o pomoc příbuzné, ale ti ji odmítli s tím, že by měla být oddanější a poslušnější.

Když Rudolph rozhodl, že se vrátí do Evropy, byla šťastná. A i když bylo v tehdejší době ostudné, aby jako žena požádala o rozvod, udělala to. Soud se postavil na její stranu a přiřkl jí dceru i alimony. Nedostala ani jedno. Manžel nic nevyplatil a zařídil, aby jí nikdo nepomohl. Protože neměla peníze a nesehnala práci, byla donucena nechat dceru v jeho péči.

HVĚZDA STRIPTÝZU, SPATNÁ ŠPIONKA

Protože vždy snila o Paříži, odjela hledat práci tam. Jezdila na koni v cirkuse, pózovala malířům. Výdělky ale nebyly nijak slavné. Chtěla nový život, a tak si dala i nové umělecké jméno Mata Hari, což v malajštině znamená „oko nového svítání“, tedy Slunce.

A jako slunce 13. března 1905 v Guimet Museu opravdu zazářila. Oblečena v exotických šatech z muzejní kolekce, s indickými ozdobami, odhalila svoje přednosti, ozdobila nedostatky. Zrodila se hvězda, která povýšila striptýz na umění. Potlesku a uznání se jí dostalo po celé Evropě.

Veřejnosti předložila fiktivní životní příběh, který měl povznést jak ji, tak její umění. I když se její životopis čas od času různil, obvykle vyprávěla, že se narodila v Indii chrámové tanečnici, která zemřela při porodu. Mata Hari pak údajně vyrůstala v chrámu boha Šivy a byla zasvěcena jeho službě. „Můj tanec je posvátná báseň, v níž každý pohyb je slovo podtržené hudbou,“ vyprávěla. A třebaže byl její příběh vymyšlen, nikdo ho nebral jako lež. Umělci si běžně vymýšleli vlastní barvitou minulost a Mata Hari jen navázala na tuto tradici.

Několik let žila ve slávě, oblíbená po celé Evropě, muži po ní toužili. Snažila se dostat k dceři, dokonce se jí pokusila unést, ale marně. S přibývajícím věkem začala pomalu přibírat, nahradila ji spousta mladších napodobitelů. Z varieté se pomalu přesu-

Femme fatale jedné éry

▶ **Mata Hari alias Margaretha Geertruida Zellová se narodila 7. srpna 1876 v nizozemském Leeuwardenu.**

▶ **Vdala se za nizozemského kapitána Rudolpha Johna MacLeoda, se kterým odcestovala na Jávu a Sumatru. Měla s ním dvě děti, ale syn tragicky zemřel a o dceru přišla po rozvodu.**

▶ **V Paříži se později proslavila jako tanečnice a kurtizána, vymyslela si fiktivní životní příběh.**

▶ **Za první světové války ji kvůli jejím vlivným kontaktům oslovila německá i francouzská rozvědka.**

▶ **Za údajnou špionáž ve prospěch Německa byla zastřelena 15. října 1917 v Paříži.**

nula do soukromí vysoké společnosti. Stala se kurtizánou. Často cestovala, a to i do Německa. Tam ji zastihl začátek první světové války.

Mnozí historici se domnívali, že navštěvovala špionážní školu v Antverpách a později díky svým kontaktům dostala pokyny ke špionáži pro Německo. Mata Hari to vždy popírala, a tak tyto okolnosti zůstávají nejasné. Jisté je, že chtěla začít nový život s novou láskou, jednadvacetiletým ruským oficírem. A především kvůli penězům přijala nabídku francouzské rozvědky. Jenže to se jí nevyplatilo. Němci ji podezírali a Francouzi nevěřili. Veškeré informace, které kdy podala, byly buď staré, nebo šlo o drby. Když Francouzi objevili německou zprávu, s největší pravděpodobností podstrčenou, ve které se psalo o Matě Hari, byla uvězněna a odsouzena. Přesto se stala jednou z nejznámějších agentek v historii. Tomu se říká podvod! ●

ona@mfdnes.cz

INZERCE ▼

Příčinou nadváhy může být kolísání cukru v krvi

Řešení nabízí příroda

Jednou z hlavních příčin nadváhy je kolísající hladina krevního cukru. Po každém jídle jeho hodnoty stoupají a nadbytečný cukr tělo nedokáže zpracovat. Vyplavením inzulínu krevní cukr klesá a dostaví se opět pocit hladu. Zabráníme-li výkyvům hladiny krevního cukru, zbavíme se nutkání konzumovat sladkosti a prázdné kalorie.

Kolísání krevního cukru lze ovlivnit

Zázrak tkví v kouzlu přírody. Výtažky z indické rostliny Salacia reticulata se po tisíce let používají na prevenci nadváhy a diabetes, k regulaci krevního cukru, ovlivnění pocitu hladu a snižování hmotnosti. Vědecké studie prokázaly, že u diabetiků 2. typu dochází ke zlepšení hodnot cukru v krvi po jídle. Nyní se Salacia objevuje v novém doplňku stravy **EXADIPIN®**. Užívání **EXADIPINU®** přináší dlouhodobý efekt v podobě štíhlé postavy a upevněného zdraví.

AKCE DO 11. 11. 2012:
SLEVA 30 %

EXADIPIN®
nyní k dostání
ve Vaší lékárně.

více informací také na www.exadipin.cz